

ALEKSANTERI KOSKIVAARA

Jaakko Koskivaara

Käkisalmen Sanomissa 2.5.1918 on sedästäri Santerista muistokirjoitus

"Santeri Koskivaara in memoriam".

"Viime kuun 23 päivänä lasketiin haudan lepoon metsänhoidon ylioppilas Santeri Koskivaara Metsäpirtin Waskelasta, kaatunut maaliskuun 31 päivänä Lempäälässä.

Mielestä unohtumaton on tämä hautajaistilaisuus. Kolmannelle tuhannelle kohoava kansanjukko, joka oli tullut saattamaan Santeria viimeiseen lepoon, parhaiten todisti, mikä tappio ei vain sukulais- ja tuttavapiirille vaan koko pitäjälle ja seutukunnalle oli hänen kuolemansa kohdannut. Hän oli todella se, johon ei ainoastaan koti vaan koko tienoo parhaimmat toiveensa kohdisti. Mutta toiveet katkesivat ja elämä loppui kesken.

Santeri Koskivaara oli tullut ylioppilaaksi Käkisalmen yhteiskoulusta v. 1914. Metsänhoitajatutkinnosta oli hänellä enää vain hiukan jäljellä, kun tuli väliin toinen tärkeämpi, lähtö isänmaan puolesta taisteluun. Ja sen tehtävän hän loppuun suoritti.

Ken tunsi Santeri Koskivaaran, hän muistaa avokatseisen, suorapuheisen ja rehellisen miehen täynnä intoa ja eteenpäin pyrkimistä. Lukujensa ohella oli hän innokas kansanvalistuksen ja kotiseutututkimuksen harrastaja ja suunnitteli laajaa teosta kotiseudustaan biologian ja kansantieteen kannalta.

Hän joka ei pikku matoseltakaan pitänyt oikeutenaan riistää henkeä, näki velvollisuutensa vaativan lähteä ensimmäisten joukossa taisteluun, sanoen palaavansa vasta silloin kuin koko Suomi on valkoinen tai hän itse kylmä. Hän palasi kylmänä, mutta Suomikin on kohta valkoinen."

Santerin kuolinilmoituksessa olivat säkeet:

"Miks kaaduit roistoinkuulista
sä kunnon nuorukainen.
Jätit ijäks suremaan
Rakkaat kotilaiset."

Santeri, kuten häntä yleisesti kutsuttiin, oli kaatuessaan 24-vuotias. Hän tallensi jo oppikouluvuosistaan lähtien kalevalaista kansanrunoutta kotikylästään. Professori Väinö Salminen kiittää Aleksanteri Koskivaaraa siitä, että tämä onnistui tuossa työssään paremmin kuin "kuulu Kalevalan pelastaja". Santerin harrastuksiin kuului myös museoesineistön kerääminen. Suunnitelmissaan oli jopa laaja kotiseutuaiheinen teos. Mikä kirjallinen aarteisto meillä vaskeloisilla olisikaan, jos hänelle olisi suotu elinpäiviä saattaa tuo työ päätökseen. Jäi onneksi velvoittava perintö.

Aleksanteri Koskivaara.

**Lauloi Jerlan Oute Vaskelassa
muistiin merkitsi Aleksanteri Koskivaara 18.6.1913**

Kuule neito kui mie laulan
ku sie tunsit meille tulla
sie tunne tutuin eellä.
Armasta anoppiijais. *1
Apelles anna kättä
ku tuuti pojan mokoman
pojan lellin liekuttel.
Siit viitsit kyliä männä.
Naura ei naiset niävölleis.
Viat virkan vellostain
pahat torat tammuiustain.
Ei vello sitä suvatse
pöytiä pesemätöntä
sikakosta lattiua
pehukosta pistin muata.
Viat virkan vellostain
pahat torat tammuiustain.
Siit on velloin miun vihanen
tammein on pahatapanen.
Ei vello sitä suvatse
homesuita housuloi
kuamasuita kalsoloi. *2
Sie vie kalsut virran luoks
pussuttele puhtahaks.

*1 Noin 50 vuotta takaperin oli ainoana tervehtimistapana paikkakunnalla "armastaminen". Kädet pantiin olkapäille ja kumarrettiin vastakkain vasemmalle ja oikealle puolelle. Vielä 25 vuotta takaperin oli tapa yleinen naisten kesken, miehet taas keskenään tai naisten kanssa käyttivät jo käden antoa.
(AK)

*2 Kalsut ovat värilliset sukanvarren tapaiset. (AK)